

ELŐFIZETÉS ÁR.
Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 60 kr.
Bérmontellon levelek csak ismert koraktól fogadtatnak el.
Képrtor nem adtna vissza.
Egyes szám ára 20 kr.
A nyilatkozat minden garmondor díja 20 kr.

Z E M P L É N.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉNVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

HIBETÉSI DÍJ:
hivatalos hirdetéseknel:
Minden egyes szó után 1 kr.
Asonfélék helyeg 50 kr.
Kiemelt díjazás a körrel ellátott hirdetésekért a méretük szerint minden 1 centiméter után 3 kr számított.
Állandó hirdetéseknel kedvezmény nyújtatik.
Hirdetést a „Zemplén” nyomdába küldendők.

A közigazgatási bizottság üléséből.

Vármegyénk közigazgatási bizottság főispán ömeltősége elnöke alatt f. hó 5-én d. e tartotta rendes havi ülését, melyről a következőkben tájékoztatjuk t. olvasóinkat:

Az alispán havi jelentése szerint az Amerikába való vándorlás emelkedést mutat. Július hó folyamán kiment 105, visszaérkezett 65 egyén.

Horváth József, h. vármegyei főjegyző, előterjesztette a kir. belügyministernek a főispán és Viczmándy Ödön főjegyző közt támadt affér alkalmából hozott másodfoku határozatát, melyből az ügy jelenlegi állása iránt élenként érdeklődők tájékozásául kiadjuk a következő részt:

Viczmándy főjegyző a főispánnak, mint a vármegyei közigazgatási állandó bizottság elnökének, az üresedésben volt vármegyei gazdasági egyesületi elnöki állás betöltése tárgyában kibocsátott tárgyalagos tartalmú *Felhívás*-ára közzétett *Válasz*-ában a főispán eljárását egyebek közt illetlennek, cselszövegnek, önző személyeskedésnek, piaci prókátorok és bukásra kizemelt szinigazgatók által használni szokott korteskedésnek stb. mondja; a főispánról azt állítja, hogy az soha sem dolgozott, a főispánt mások vérevel táplálkozó vadállathoz hasonlítja, egy szóval a főispánnak a személyét és hivatalos tekintélyét oly szennvedélyes, kicsinylő és sértő modorban támadja, aminőt magának egy alantas hivatalos közeg a kormányzat élén álló főispánnal szemben, a közszolgálat sikere szempontjából köteles tisztelet teljes félretétele nélkül, nem engedhet.

És habár Viczmándy főjegyző választát nem főjegyzői minőségben írta alá, a támadás még sem nélkülözi a súlyos közszolgálati vonatkozásokat; mert sem a vármegyei kormányzat élén álló főispánnak, sem a vármegyei főjegyzőnek személyisége annak hivatali állásától teljesen el nem választható.

A fent jelzett tisztelet a választott tisztviselőnek állásából, a fennálló közigazgatási rendszernek és a közszolgálatnak az állami és önkormányzati özigazgatás zavartalan és egymás támogatására szoruló együttműködésének természetéből folyó oly első rangú és elengedhetlen kötelessége, hogy Viczmándy főjegyzőnek eljárása az 1886. XXIII. t. c. 1 §. a) pontjába ütköző és fegyelmi vizsgálat tárgyául szolgáló kötelességmulasztást foglal magában, melyet annyival inkább be kell számítani, mert Viczmándy főjegyzőnek hasonló természetű fellépése már egy ízben, a főispánhoz mult évi apr. hó 29 én, 24.687. sz. a. intézett itteni

rendeletben a leghatározottabban helytelenített s az akkori eset további hivatalos eláras tárgyává csak azon kifejezett reményben nem tétetett, hogy a főjegyző jövőben ily tulkapások ismétlésétől tartózkodni fog.

A közigazgatási bizottság határozatának a felfüggesztés kérdésére vonatkozó része pedig azért volt helyben hagyandó, mert egy vármegyei főjegyzőnek, mint a vármegye második, az alispán törvényeszerű helyettesítésére hivatott főtisztviselőjének ily természetű viselkedése mellőzhetlenül maga után vonja azt, hogy az eset törvényeszerű elbírálásáig a hivatali teendőik ellátásától elvonassék, s ezzel az állami és önkormányzati igazgatásnak a közérdek szempontjából nélkülözhetetlennek tekintendő zavartalan együttműködés biztosítottassék.

Ezen határozatomról a közig. bizottságot az ügyiratok visszaszármaztatása mellett további megfelelő eljárás végett oly felhívással értesitem, hogy a vizsgálatot a legsürgősebben ejtse meg és az eljárást a legrövidebb időben bonyolítsa le.

Budapesten, 1891. évi jul. 12-én Gróf Szapáry s. k.

A felolvasott ministeri határozat másolata Majláth József grófnak és Vladár Emilnek, mint a fegyelmi vizsgálat foganatosításával megbízott kb. tagoknak további intézkedés, — ugyisint Viczmándy Ödön főjegyzőnek tudomásnyerés végett kiadott.

Döntött a kir. belügyminister abban a kérdésben is, mely annak idején az árvaszék és a tiszti főügyész között összeütközésre szolgáltatott okot és alkalmat. A belügyminister a tiszti főügyész felfogását helyeslő közigazgatási bizottság határozatának adott igazat, kimondván, hogy minden oly esetben, mikor az árvaszék ingatlanokat szerez, vagy elad, az adásvevésre vonatkozó szerződés megkötése és aláírása nem a tiszti főügyésznek, hanem az árvaszék elnökének kötelessége.

A Tálya n. községbe kért csendőrségi felállítását ajánló közig. bizottsági felterjesztésre adott leiratában tudatta a belügyminister, hogy az őrs elhelyezésére a parancsnokságot utasította. A kereskedelemügyi kir. minister az Ond patak szabályozása ügyében felterjesztett iratok alapján a másodfoku határozatot megerősítette s a mederbővítéssel járó költségeket az állam terhéül elfogadta.

A kereskedelemügyi kir. minister értesítette a közig. bizottságot, hogy a tokaj-tarcali út építésének folytatására 6171 ftnyi hitel-összeget utalványozott.

S.-A. Ujhely képviselőtestületének a város bir-

Engem sirat az az uszó felleg ott:
Hej, mert ilyen árvát még az sem látott.

Árva vagyok, nincsen senki rokonom,
Csak lelkemen setétedő bánatom.
Csak ez rokon, másik meg a koporsó,
Harmadik lesz a zápor, megsirató.

Mészáros Sándor.

Két fénykép.

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Nyolcadik gimnazista koromban szerelmes lettem s ideálom volt a fizika tanárának 17 éves Milcsikéje.

Nem tudom, másokkal is úgy történt-e, de én, mint olyan, ki először voltam szerelmes: higadt tanáram véleménye szerint, előbbi példány szerű viseletem ellenére, botrányos életet kezdtem élni. A könyveim sutba dobtam; némelyét el is adtam szerelemhagyott kollegáimnak, egyedüli olvasmányom Himfy szerelme volt; jövő politikai nagyságom csiráit pedig nyilván mutogattam, midőn tanulóársaim közt fényes elokvenciával igazgattam minden miniszteri rendelet ellen, mely tulterhelteztet szül. A szivemben égő tűz halvány kifejezőül gomblyukamban sötétpiros virágot viseltem; öltözködtem a legújabb divat szerint, meghozattam a szerelmesek szótárát és ezen a nyelven diskuráltam Milcsikével; megismerkedtem

tokában lévő kövezeti vámszedés jog gyakorlásának 20 évre leendő meghoszabbítása végett szerkesztett s a kereskedelemügyi ministerhez intézett folyamodásához a közig. bizottság elvben csatlakozott ugyan; de a folyamodást kellő felszerelés végett visszaadni rendelte. — Becske Bálint, kir. pénzügyigazgató, egy konkrét eset elbeszélésével, melynek nem régiben szem- és fultanuja volt, azokra a visszaélésekre hívta föl a kb. figyelmét, mikre a bérlő alkalmazottja engedi magát ragadtatni. — Az elbeszélés jogkönyvbe vétetvén, megvizsgálás és 8 nap alatt adandó jelentéstétel végett a járás főszolgabírájával közöltetett.

Az árvaszék h. elnöke panaszt emelt az o. list. kai ev. ref. lelkész ellen, hogy a kiskoruk anyakönyvi kivonatát díjmentesen kiszolgáltatni vonakodik, sőt az 1877. évi XX. t. c. 230. §-a ellenére egy konkrét eset alkalmából felvett 2 ftnek a visszafizetését is megtagadta. Az ügy további intézkedés végett az illetékes egyházi főhatósághoz áttétetett.

Az árvaszéknel rohamosan szaporodtak a beadványok; nevezetesen júl. 31-én 2619 el multa fölül ez év forgalma az 1890. évit. Mindennek dacára a hátrálék csak 819 ügydarab. Feldolgoztak az előadók júliusban 2183 dbot, espedig Karsa Ferenc ki a szabadságon lévő elnököt is helyettesítette, 311, — Spilenberg Barna 446, — Pékary Gyula 288, — Pólyányi Gyula 484, — Farkas Dezső 302, — Klimó Menyhért 352 ügydarabot. — Főispán ömeltősége indítványára Karsa Ferenc h. elnöknek a kettős ügykörben kifejtett szép tevékenységeért előmerést szavaztak.

Élénk eszmecsere folyt a községek területén átvonuló közút-szakaszok s az ezeken lévő műtárgyak évi fentartási költségeiből az egyes érdekelt községekre eső hozzájárulási összegek megállapítása fölött. Vármegyénk területén 208 község van e réven érdekelve, melyek ilyen hozzájárulási költség címén, a kir. államépítészeti hivatal számvetése szerint, évente kerekszámban 38.000 fttal terhelhetnének.

Az eszmecsere főispán ömeltősége nyitotta meg, túlságos magasaknak, a törvény intenciójával ellenkezőknek, igazságtalanoknak és így elviselhetetleneknek jelentvén ki a községi hozzájárulások évi kvótáit. Az építészeti hivatali és költségek kiszámításánál tévedett, mert az átkelő útszakaszok évi fentartásának összes költségét gondolta *ráutaltatni* az érdekelt községekre, a törvény pedig csak azt rendeli, hogy az állami és törvényhatósági közutak mentén fekvő községek az átkelő szakaszok s e szakaszokon lévő műtárgyak évi fentartásának

a Jóska cigánnyal, s többször elhuzattam a Milcsike ablaka alatt:

„Szöke gyermek! Mit csinálsz te most?”

Mi természetesebb ezek után, mint az, hogy az érettségi vizsgán elhasaltam.

A kormánybiztos, aki szerette a bibliai szólamokat, így adta tudomásomra tudatlan ágomat: „megmérettél és a fontban hiányosnak találtattál.” Az apám nem használt bibliai szólamot, hanem a materializmus rideg hangján jelentette ki, hogy ezentul egy lyukas krajcárját sem fogom látni, menjek a merre a két szemem lát.

Menni volt hova, mert hogy a csapás teljes legyen, jött a hadparancsnokság kommandója, három évi szolgálatra becítáltak.

Mikor az apámtól búcsuzni akartam, így utasította el búcsuzásomat: nem vagy fiam!

Kemény, köszívü ember!

Tán fejemen próbálom ki a *Manlicher* puska, ha Milcsike, mikor utóljára találkoztam vele azt nem mondja: „ugy szeretlek, miat virág a napot, e sziv érted dobog örökre. De ha felejtess: megtudod, milyen boszura képes egy nő.”

Mindjárt berukkolásom után egy gyors mars-ágyba döntött. Mikor betegségből felocsudva, szemem egy kis viláosságot kapott, egy katonakórházban találtam magamat. Egy káplár állt az ágyam mellett, s elmondta, hogy csepp híján majd berukoltam az Ursten regementjébe. Az ablak alatt lévő parupli akácok fakadni kezdtek,

TÁRCA.

Egyszer néztem...

Egyszer néztem a szemedbe, nem többször,
S nyugalmasat nem találok több föl.
Szemeidnek fénye szivem megrontá,
Gyógyulását csak szerelmed adhatná.

Oh, hallgass meg, térdre hullva esdeklek,
Csak egy szikra reménységet szivemnek!
Csak egy szót mondj, ne többet, csak ezt: *talán*,
S boldogságom a nagy égért sem adnám.

Nem tanultam imádkozni, nem, soha,
Tanítottatni csikós fiát nem szokta.
De mióta tied vagyok, a neved:
'Ugyse' az én legszebb imádságom lett.

Bús nótát sir...

Bús nótát sir a kis madár az ágon,
Százszor busabb hangzik az én ajkamon.
Bubánatos szivből más mi eredhet:
Megsiratni e szomorú életet.

Setét felhő takarja a kék eget,
A pusztára lanyha eső szemereg.

Mai számunkhoz fél ív melléklet van csatolva.

költségeihez hozzájárulni tartoznak. Az elnöki székben gyakorolt kritika hatása nemcsak abban nyilvánult, hogy ugyanoly értelemben többen hozzászóltak a tárgyhöz, hanem abban is, hogy azt minden részletében alaposan megvitatták.

Szerencsés Ödön oly magasaknak találja a hozzájárulások községi összegeit, hogy azokból nem fentartani, de felépíteni lehet az átkelő útszakaszokat.

Becske Bálint a kiszámítást előtűntető táblázatból vett példák illusztrálja, hogy a helyi viszonyokat és körülményeket e kiszámításoknál figyelmen kívül hagyta a kir. államépítészeti hivatal.

Hönsch Dezső, kir. főmérnök, részletesen előadta és tüzetesen megmagyarázta azokat a tényezőket, melyek a komplikált kiszámításnál szemelőtt voltak tartandók.

Meczner Béla abban lát törvénybe ütköző szabálytalanságot, hogy e kiszámításokat tudomása szerint, az érdekelt községekkel nem közölték. Főmérnök ennek ellenkezőjét bizonyítja.

Missák István, tiszti ügyész, a törvényből mutatja ki, hogy a kiszámítás elvi alapja téves, következésképpen elvetendő és új kiszámítással helyettesítendő.

Karsa Ferenc javasolja, hogy az évi fentartás költségeiből az érdekelt községek részarányát már most állapítsa meg a köz. bizottság.

Főszámvevő Szerencsés Ödön kérdésére felvilágosítólá előadja, hogy az útépitésre vonatkozó költségvetés szerkesztésénél figyelemmel volt a községek által eddig beadott reklamációk eredményeire s az építészeti hivatal kiszámításában projektált évi 38,000 ftnak csak 60%-át vette föl a költségvetésbe fedezetül; de arra a mozzanatra is felkéri a köz. biz. figyelmét, hogy a 237,000 ftnyi költségvetési szükséglettel szemben így is 29,000 ftnyi deficit mutatkozik.

A pro- és kontra-fellegások végre abban nyugodtak meg, hogy az építészeti hivatal kiszámításában javasolt községi hozzájárulások összegeiből 80% törlendő s 20%-es arány szerint a kiszámítás átdolgozandó. Ekként a köz. biz. költségvetésnek 38,000 ftnak kiszámított szóban lévő évi jövedelme devalválódik 7600 ftra.*) Az ügyben érdekelt községek tehát most már az ekként módosított kiszámítás szerint rájuk eső, ugyszólván a minimumig mérsékelt összegekkel fognak megrovatni, illetve az eddig javaslatban volt hozzájárulásnak csakis 20%-jét fogják pótköltségvetésükbe új szükségleti címül felvenni.

A határozatnak ily értelemben történt kimondása után mindazok a felszólalások, melyek a kérdésben érdekelt községek részéről benyújtottak s a köz. bizottságnak ezen az ülésén lettek volna elintézendők, mint tárgyalanná váltak, a napirendről levétettek.**)

Főorvos jelentése szerint július hóban a közegészség állapota általában véve jó volt, bár a szokottnál több malárius megbetegedés jelentkezett, mit a kedvezőtlen, nedves időjárásnak kell betudni. Tályán a számarköhögés, Mádón Kelecseny és M. Izsép községekben a vörheny kellemtlenkedett. S. a.-Ujhelyben a difteritisznek 12 esete fordult elő s 6 eset halállal végződött. Kisebb mértékben Tolcsván, B. Zsádány, B. Olasz és V. Ujfalu községekben is volt difteritiszes betegezés. Június és július hónapokban az élelmiszereket és italokat 101-szer vizsgálták meg. — A bélyi r. k.

*) A deficit pedig felszökik 29,000 frról 36,400 ftra. Szerk.

**) Alattomban értendő, hogy a júliusi köz. bizottsági ülésen már elintézés alá vett reklamációkra hozott határozatok közül is csak azok maradnak meg jogerejükben, melyek a most hozott elvi jelentőségű határozattal ellentétben nem állanak. Szerk.

ezek eszembe juttatták, hogy tavasz van. Az éjjeli szekrényen ott hagyott német újságlap tetejére ez volt nyomva: *Dienstag, 21. März.* Tehát hat hónapig feküdtem; a hajamról azt is konstataltam, hogy a tífuszban nagy része kihullott, a megmaradt puha volt, mint a meggerébenezett szősz.

Gondolkozni kezdtem sorsomról és igen rettetenesnek találtam.

Az apám kitagadott kegyetlenül; ha e sőtétségben nem látnám egy tiszta foltját az égnek, honnan két csillagom biztatón mosolyog felém, talán megőrülnék.

Dél lehetett, midőn egy csomó levelet nyomtak a markomba. Lehetett vagy 10 darab. Őt közülök az apámé volt, őt az én drága Milcsim kezéiről viselte.

Mint aki temérdek regényt átbujtam és gyakran volt alkalmam olvasni, hogy az orvos urak a nagy betegségből fellábadt embereket minden izgalomtól eltiltották, igen óvatoss voltam. Előbb az apám leveleit szemeltem ki, hogy felbontsam; ha sebet üt rajtam ez őt, az apámé: meggyógyít a Milcsike gömbölyű betűs evangélioma.

Apám nem úgy irt, mint gondoltam. Első levele még tartalmazott egy kevés szemrehányást, a többi békübb hangú, csodálatteljes levélírói restségem felett. Az utolsóban megbocsátott. Szidta a tanárokat, akik engem megbuktattak s a teljes béke jeléül hetenkint öt forintot ígért, ha irok, de

iskola szűk és tisztátlan, a b.-szerdahelyi ev. ref. iskola rossz és hiányos, az ág-csernyei ref. iskola igen szegényes berendezésű.

Kir. ügyész jelentette, hogy Ujhelyben a rablétszám július hó folyamán 263 volt, ebben elítélt 167. Mult évihez mérten most kisebb a rablétszám 32-vel. Börtön egészség és élelmezés kielégítően jó.

Kir. tanfelügyelő jelentéséből felemlítjük, hogy a tályai kisdudovó intézet 120 ftnyi állami segítséget nyert. A körjegyzőkre, kik a tanköteles gyermekek összeírását elmulasztották, rendbírság szabott ki. A bánóczi izr. hitközség felfolyamodását, zúgiskola miatt reá kirótt pénzbüntetést elengedése végett, a vall. és közokt. min. elutasította.

Kir. főmérnök jelentette, hogy a hatalmas záporoktól sokat szenvedett közutak helyreállítása végett hirdett vállalat céltalan volt, mert az árlejtésen jelentkezők 11%-nyi árfelemelést kértek; ezért az utak jó karba hozatalát a hivatal házálag fogja teljesíteni. A postahivataloknak eddig csak a fele mutatta ki az ez év folyamán Amerikából haza utalt pénzek mennyiségét, mely kerekszámban 489,000 ftot tesz.

Kir. pénzügyigazgató jelentése szerint az állami egyenes adó-befizetések eredménye megfelelő. Befolyt egyenes adó júliusban: 33,924 ft 84 kr, a mult évinél most több 2894 ft 43¹/₂ krral. A hadmentesség díja is emelk dést mutat; befolyt 594 ft 83 kr, a többlet: 126 ft 62 kr.

Szerencsés Ödön a b.-szerdahelyi vasuti megálló hely érdekében kérte a köz. bizottságot, hogy addig is, míg ott a földmunkálatok elkészülnek, a vonat megállítása végett a keresk. min. felterjesztést intéznének; ami már meg is történt.

Főszámvevő kérte a köz. bizottságot, hogy az utadójukat a vármegyei közútpénztárba közvetlen fizető feleket a július hó 1-én már esedékessé vált három évnegyedes részlet pontos beszolgáltatására végrehajtás után is köteleznék. Megfelelő intézkedések sürgős megtételére az alispánt utasították.

Végül Roskó Mihály, Kacsák Mihály, Antus György, Spisnyák János, Zolota Mihály és Simkó György kivételes nősülésre jogosító engedelem megadásáért benyújtott folyamodásaik kedvező elintéztést nyertek.

Az ülés d. u. 1-kor főispán ömeltósága megéljenzésével végződött.

Vármegyei ügyek.

Uj pósthivatal. A kereskedelemügyi m. kir. min. terjedte, hogy *Ladnócz* községben pósta hivatal állíttassék fel.

Az utadó kivetése ellen beadott felszólalások elintézésével foglalkozó vármegyei kiüldöttség f. hó 7-én, d. u. az alispán elnökle mellett ülésezett, mely alkalommal a főszámvevő által reterált 24 rendbeli felszólalás közül 20 at elutasítottak.

Hírek a nagyvilágból.

Sándor, szerb király, tegnap utazott el Pétervárról és holnap érkezik Bécsbe, hol a Hofburgba száll. Kédden reggel a kis király nagy kísérettel *Ischl*-be utazik, hogy *Ferenc-József* öfelségének hódoljon. Másnap atyjához, *Milán* királyhoz, utazik Párisba és ott látogatást tesz *Carnot* köztársasági elnöknel.

Gervais, francia tengernagy, Moszkvában, a tiszteletére adott ebéd alkalmával hangoztatta,

gyorsan, katona-sorsomról. Jobban voltam, átestem a torturán; szinte éreztem, hogyha elolvasom a másik ötöt Milcsikétől, nincs oly katona-orvos, hogy ágyba parancsoljon, nincs olyan mars, kivált ha Milcsike volna a direktió, nincs olyan kurta vas, hogy ki ne birjam.

Az elsőből a legtisztább szerelem beszélt; a másodikban és harmadikban megfeddett, hogy nem irok; a negyedik már hideg volt, mint a szibériai levegő, tele zuzmarával, maró gunynyal, sajnálta a velem töltött szép időket.

Az ötödik peccétes volt; éreztem, hogy e peccéat alatt dinamit van, a női boszu dinamítja. Egy vizitkártya gurult ki belőle. Olvasom:

SONKAY GERGELY

állami hivatalnok

és

VULKÁN AMÁLIA

JEGYESEK.

Azt irtam címül: két fénykép.

Igen egy apa és egy szerető fényképe. Hogy pillanatnyi, nem következik, hogy örök ne legyen — legalább a pszichológiára nézve.

Péter Mihály.

hogy Franciaország Sándor cárnak s népének bírárságát és hajlamát birva nyugodtan néz a jövő elé.

Bismarck herceg kinyilatkozta, hogy a francia hajóraj kronstadti látogatása elmaradt volna, ha ő ülne most is a német kancellári hivatalban.

Hírek az országból.

A vármegyei közigazgatás rendezéséről szóló törvényjavaslat 1. §-át, mely így szól: „A közigazgatás a vármegyékben állami feladatot képez, melyet kinevezett állami közegek intéznek, részint önállóan, részint a törvény korlátai közt, s önkormányzati elemek közreműködésével”, a képviselőház f. hó 6-ki ülésében 115 szótöbbséggel, vagyis jelenlévő tagjainak kétharmadával, elfogadta és megszavazta. Szapáry Gyula gróf, min. terjedte, a szavazás eredményének kihirdetése után mondott beszédében kijelenté, hogy a kisebbség agyonbeszéléssel akarván meggátolni a többséget törvényhozó működésében: a kormány a tvjavaslatból még hátralévő 278 §-t ez alkalommal letárgyalatni nem kívánja, halasztassék el, ú. m. e. törvényjavaslat részleteinek tárgyalása oly időre, midőn az nagyobb nyugalommal s nagyobb tárgyalossággal történhetik; megelégszik avval a vívmánnyal, hogy a törvényjavaslat alapját képező elv (jövendőben a vármegyei közigazgatást kinevezett tisztselők vezetik) törvényes elismerésben részesült, egyszersmind indítványozza, hogy a törvényjavaslat mostani 2. §-a helyett vételessék fel a következő szakasz: 2. §. A belügymin. terjedte, hogy az 1. §-ban kimondott elvnek megfelelően a vármegyei közigazgatási közegekről és azok hatásköréről, — a vármegyék önkormányzatáról, — a közigazgatási bizottság szervezetéről és hatásköréről, valamint a közigazgatási bíróságokról egyidejűleg terjesszen elő törvényjavaslatokat. — E szakasz megszavazása után a képviselőház hat hétre elnapolja üléséseiinek folytatását.

Az 1848-49-i szabadságharci kiállítás megnyitását néhány nappal későbbre halasztották, mert annyi nevezetes és rendkívül becses tárgyak érkeztek be, hogy azok elrendezése néhány nappal több időt igényel, mint előre számítani lehetett.

Ferdinánd, bolgár fejedelem, fürdőzését befejezván, néhány napot a magyarországi Koburg-birtokon fog tölteni, azután visszautazik székvárosába, Szófiába.

Különlélek.

(Legfelsőbb adomány.) Ő felsége a király kabinet irodája utján *Petravovics* Antal sztarinai g. k. lelkész részére 30 ft. kegyes adományt küldött.

(Személyi hírek.) *Bernáth Géza*, a szegedi kir. itélőtábla tanácselnöke, kedves nejevel együtt, rokonok látogatása végett f. hó 3-án városunkban időzött. *Dókus Gyula* fozszolgabírónak voltak a legszivesebben látott vendégei. — *Clair Gyula*, honvez. ezredes, segédtisztjétől kísérve, S. a.-Ujhelyben f. hó 4-én a honvéd-zászlóalj fölött szemlét tartott.

(Traktuális trakta.) A f. zempléni ev. ref. egyházmegye rendkívüli közgyűlése alkalmából, f. hó 3-án, *Bernáth Elemér* egyházmegyei gondnok ömeltósága a közgyűlés tagjai, ugyszintén meghívott vendégei tiszteletére a *Csernyiczky* féle vendéglőben fényes ebédet adott. A 60—70 főnyi társaság d. u. 1-kor foglalt helyet a dusan felterített asztaloknál. *Csernyiczky* konyhája és pincéje, mint rendesen, most is ponpúsul szolgálta ki a diszes asztaltársaságot, mely *Jóska* cigány pataki zenekarának jó zenéje mellett d. u. 3 ig áldomásozott. A harmadik fogásnál *Fejes* István mondott lelkes éljenzések közt felköszöntőt a nap hőseért, *Bernáth* Elemér ömeltóságáért, mint az egyházmegye részéről megválasztott zsinati követért. — *Bernáth* Elemér a magyar protestantizmus egyetértő szelleméért s ez egyetértés szellemének egyik leghívebb ápolójáért *Fejes* Istvánért írtett áldomásphórt. — *Gyarmathy* Soma b.-ujlaki ev. ref. lelkész, az egyházmegyeének afelett érzett közörmöt tolmácsolta, hogy világi gondnoka, *Bernáth* Elemér, a kir. itélőtábla tanácselnökévé neveztetett ki. — *Erdélyi* Sándor, m.-jesztrebi ev. ref. lelkész, az egyházmegye igrice, általános derűltég közt sikerült rigmusokban öntötte ki szive érzelmeit. Kinyomatot tréfás verselményét legott szét is kapkodták, mely a *Károlyi*-alap javára csinos kis összegget jövedelmezett. — *Bernáth* Elemér, másodsor szolván, a felső-zempléni egyházmegyéért mondott elokvens szép beszédet. — Végre *Fejes* István, pár szóval körvonalozván zsinati álláspontját: a magyar protestantizmus megerősítését, a protestáns papság erköcsi és anyagi nívójának emelését, hálásan köszönte meg a közbizodalmat, mely őtet a zsinati pótkövetséggel tisztelte meg. — A felszolgált fekete szürcsölgetése és a finom jó szivarok fogyasztása után a távoli vidéken lakók 3 óra tájban mozgolódni kezdettek, mire a társaság vidám hangulattal szétoszlott.

(A sör- és malátagyár) felállítása az irányadó köröket állandóan és élénken foglalkoztatja. Főispán ömeltóságánál, mint a vármegyei állandó

Folytatás a mellékleten.

közgazdasági bizottság elnökénél, legutóbb is egy bankház megbízottja jelenkezett s kért információkat az Ujhelyt felállítani szándékolt sör- és malátagyár ügyében. Ugy értesültünk a bankház képviselőjének előterjesztéseiből, hogy a szóbanlévő gyár kiépítési költségeinek finanszírozására a bankház 800,000 ft erejéig magában hajlandóságot érez.

(A dohány- és szivargyár) ügye szépen közeledik a megvalósulás stádiuma felé. Most már addig jutott, hogy az előmunkások kiképzetéséhez megkívánható ideiglenes helyiségek bérbeadására tett ajánlatokat megbirálás végett a kir. pénzügyminisztériumhoz felterjesztették. Ha ebben a kérdésben a pénzügyminister ur. öccsellenciája már határozott, remélhető, hogy a dohány- és szivargyár előiskolájának nevezhető ideiglenes helyiségek, biztos és állandó kenyérkereseti alkalmat kínálva, még ez évi nov. hó 1-én megnyitnak. Maga a 4 holdas területet igénylő gyár felépítése, természetesen, a jövő év kérdése marad. Városunknak melyik részén épülne a gyár, — ma még ez a kérdés sincs eldöntve; de nagy örömeül szolgálhat mindenkinek, aki a Hegyalja pusztulását érzi és snyil, hogy a vidékünk közgazdasági életében új éra kezdetét jelentő dohány- és szivargyár többé nem a reménység álmodozásán, hanem a valóság talaján épül. S. a. Ujhely város helyrajzi fekvése oly szerencsés, hogy válogatni lehet a jónál jobb, a célszerűnél célszerűbb telkekben, melyek nemcsak alkalmasok a gyár elhelyezkedésére, hanem arra is való, hogy a gyár, rajtuk felépülvén, hozzájáruljon az épülő város tejeskedésének előmozdításához, sőt éppen egy külváros, mondjuk gyárváros képződéséhez.

(Városi ügyek.) A képviselő-testületnek folyó hó 1-én tartott közgyűlésében következő tárgyak képezték a napirendet: a Rákóczi-utcai csatorna oldalfalai helyreállítására iránt a költségvetés elkészítését elrendelték. A kisdudovónói állás elnyerése iránt beadott 21 pályázati kérvény*) a minőségügyi táblázattal együtt javaslatlattal végett egy bizottságnak kiadatott. — Hornyay Béla dr.-nak lakbérleti szabályrendelet alkotása iránt beadott előterjesztését a jogügyi bizottságnak kiadták. — Nagy-károlyi illetőségű Lukácsovics István kelme-festőnek a letelepedés megengedtetett. — A rendőr-biztosnak az utcák és köztérek elfoglalásának megszüntetése tárgyában beadott előterjesztését véleményes jelentéssel végett a jogügyi bizottságnak kiadták. — A pénztári ellenőr jelentvén, hogy a vágóhídi pótmunkákra és az átvonulási szállások fizetésére költségvetésileg biztosított hitelösszegek kimerítettek; minek következtén a számvevő bizottság a még szükségeltető összegeknek pótköltségvetéssel való fedezésére kiküldetett. — Walsér Ferenc gépgyárosnak légszuszítógépek felállítására iránt beadott ajánlatát javaslatlattal végett a gazdasági bizottságnak kiadták. — Mezőzombori illetőségű Frommer Mór kereskedőnek a letelepedési engedély megadatott. — Végül a Széchényi-téri közkút és vízvezeték vízhasználati jogosítványának végleges igazolása tárgyában kelt alispáni határozat netáni felelőzés céljából a jogügyi bizottságnak kiadatott. —

(A felső zempléni ev. ref. egyházmegye) folyó hó 3-án a helybeli ev. ref. egyház népis-kolája nagytermében rendkívüli közgyűlést tartott. Az országzerte megindult mozgalom, mely a f. évi december havában egybehívandó országos zsinat alkalmából, az arra felterjesztendő törvényjavaslatok és egyház alkotmányunkban remélt javítások iránt lelkesíti a prot. egyházak kebelét, nem hagyta érintetlenül a felső-zempléni ev. ref. egyházmegyének világi és lelkesi főbjeit sem. Ugyanis e folyó évben telik be századik éve, hogy II. József császár, a nagy újító, a pátenst, mely az oly sokáig hányatott prot. egyházaknak szabad lélegzést, s ez által korszakot alkotó lendületét biztosított, kiadta. E hazánk s nemzetünk fejlődésének történetében nagy fontosságú eseményt, minden prot. ember, elmúlászthatatlan kötelesség gyanánt, csak egy országos zsinat tartásával remélte az ügyhöz méltóan megünnepelni. Ennek az általános lelkesítő elvnek hódolva egyházmegyei elnökségünk is egybehívta s aug. 3-án meg is nyitotta számos érdeklődők jelenlétében az e. m. rendkívüli közgyűlést. A gyűlés első tárgya a zsinati képviselőkre beadott szavazatok felbontása volt. Ez alkalmával is kitűnt, hogy egyházmegyénk a valódi érdemet kellően tudja méltányolni, mert világi részről nagyérdemű gondnokát, Bernáth Elemér kir. táblai tanácselnök öméltóságát, választotta meg rendes képviselőnek; egyházi részről pedig pötagának a közügyek terén oly sokat s mindenkor határozatosan működő Fejés István egyház megyei tanácsbíró, az ékezzszavu helybeli költő-papot választá meg. Minthogy azonban Fejés István a felső-zempléni egyházmegyével együtt való szavazásra rendelt tornai egyházmegyében rendes egyházi képviselőnek van felléptetve; megköszönte a megtisztelő bizalmat, s pötagását az egyházmegye kezébe

*) A pályázók közül 18 okleveles óvónő. A multkori pályázat alkalmával éppen azért nem volt ez állomás betölthető mert oklevél óvónő nem jelenkezett. Most az oklevelesek közül könnyű lesz kiválasztani a legjobbat. Szerk.

visszahelyezte; ezért újabb szavazást fognak elrendelni. Ezután áttért rendkívüli közgyűlésünk a zsinati előmunkások, a törvényjavaslatok beható bírálatára. Oly nagy volt az érdeklődés, hogy az előzetesen megalkotott előadó bizottság részletes tanulmánya mellett is, minden pontnál hosszas viták keletkeztek; különösen a lelkész-választásra vonatkozó törvényeknek, a lefolyt 10 év alatt oly sok visszaélésre alkalmat szolgáltató pontjait vitatták meg szigoruan és látták el módosításokkal. A törvényjavaslat többi részeinek megvitatása után, elnökölő gondnok az isteni gondviselés kegyelibe ajánlván egyházmegyénket, a rendes közgyűlésre való viszontlátás kívánatával, a gyűlést feloszlatta. (—k.)

(Változások a tanári karban.) A piarista-rend kormányától e napokban érkezett le a rendelet, mely tudtul adja a tanári karban beálló változásokat; ugyanis Hudra János a piarista-rend kolozsvári főgimnáziumához, Ince István pedig a m. szigeti társházhoz helyeztetek át Ujhelyből tanárokkul. Piarista új tanárok lesznek az ujhelyi főgimnáziumnál: Csernus László a temesvári főgimnáziumtól, Krassnapolsky József (földink) Kolozsvárról és ifj. Schmidt Ágoston Szt. Györgyről. A tanári kar civil-létszámában személyi változás nem történt. Mindent összevéve: a főgimnázium VII. osztályának megnyitása a tanári kart egy taggal szaporította. — Hudra János, tisztelt barátunk, áttételében egyik jeles munkatársunk távozását is fájjaljuk. Reméljük, hogy a távozó derék tanárok helyét ugyanolyanok foglalják el. A bucsuzókat isten áldja, az érkezőket isten hozza!

(Az időjárás) jó órában legyen mondva, e hét folyamán jóra fordult. Csak csütörtökön és tegnap este mutatott siró kedvet, különben nap-nap mellett derült volt, de reggel és estelentként olyan hivesre változott, hogy jól felillet az őszi kabát. Nappal szinte perzselő erővel sütött. Az éles ellentétek nappalok és éjjelek között sokat ártottak a szőlőszemnek. A gazdák panaszkodnak, hogy a természet megdézsmálta az öboly. Ez megint újabb csapás!

(Szőlőinkben) kivált a Feketehegyen, a szőlő penész rohamosan terjed, ami nagy aggodalommal tölti el a filoxerától amugy is mélyen sujtott gazdákat. A védekezést különben dícséretes buzgósággal teljesítik.

(A S. a. Ujhely városi tankötelesek) összeírása befejeztetvén, az eredmény következő: róm. kat. 6—12 évig fiu 263; leány 274, összesen 537; — gör. kat. fiu 135; leány 110; összesen 245; — ev. ref. fiu 98; leány 98, összesen 196; — ágostai fiu 23; leány 7, összesen 30; — izraelita fiu 278; leány 298, összesen 576; — bapbista fiu 1; leány 2, összesen 3; — ismétlők vagyis 13—15 évesek: róm. kat. fiu 45; leány 32, összesen 77; — gör. kat. fiu 5; leány 10, összesen 15; — ev. ref. fiu 12; leány 19, összesen 31; — ágostai fiu 4; leány 2; összesen 6; — izraelita fiu 55; leány 48, összesen 103; van tehát összesen 1587 tanköteles és 232 ismétlő iskola-köteles.

(Katonaság átvoulása.) F. hó 22-étől számítva három napig Ujhely katonaváros lesz. A hadgyakorlatok szinterére vonuló csapatok, nagy marsok után nálunk tartanak pihenőt; és pedig f. hó 22-én érkezik és 24-én tovább vonul: a cs. és kir. 29-ik gyalogdandár parancsnoksága, a 66-ik gyalogezred 3 zászlóalja, a 11-ik tüzérszázal egy útege, a 14-ik huszárezred egy százada, a 6-ik szekeresz csapat egy osztálya, vagyis az átvonuló állományban lesz körülbelül 70 tisz 1562 legény és 225 ló.

(Az őszi hadgyakorlatok) alkalmával, f. hó 26-án, mintegy 600 honvéd érkezik S. a. Ujhelybe. Tovább indulásig 10 napon át lesznek egyes házaknál elszállásolva.

(A szegény halottja.) Matyi Erzsébet, Deutsch Simonnal szolgált cseléd Ujhelyben, áldott állapotba esvén, valószínűleg javas asszony tanácsára hallgatva, magzata elhajtása végett rézgálicoldatot ivott. Kevéssel rá f. hó 4-én borzasztó kínok közt kimúlt. Tanácsadókat nyomozzák.

(Szőlőinknek egy új gombabetegségét) fedezték fel, mely új betegség okozójának Mezey Gyula, a magyar-óvári gazdasági akadémia botanikai segédtanára, a *Coniothyrium diplodiella sacc.* gombát ismert fel. A betegséget a fűrt elszáradása jelzi. A megtámadott fűrt bogyoján kis fakó foltok jelentkeznek, melyek nem sokára a bogyo egész szövetét belepik. Ezzel egyidejűleg a bogyók felületén számos apró szemcse mutatkozik, melyek a *Coniothyrium* gomba szaporodó szervei. Erre a bogyók megkeményednek, kiszáradnak, midőn is ságrén-börszerűen mutatnak, mi onnan ered, hogy a héj alatt levő szemcsék körvonalai tűnnek fel. E változások nemcsak a bogyókon, hanem a fűrtnyélen is észlelhetők, sőt sok esetben itt előbb, mint a bogyókon. A fűrtnyélen és a bogyók kocsánain mutatkozó foltok barnak, többé vagy kevésbé sötétek. — A fűrtnyélen keletkezett eme sérülés néha elegendő arra, hogy a fűrt leessen a tőkéről. A bogyók a betegség kezdetekor fakó, később sárgás-barnak színt öltenek, ekkor a szem-

csék is hamuszínűek lesznek s az egész bogyo ugy mutat, mintha földdel volna behintve. Később a héj, valamint a szemcsék is sötétednek, ezzel együtt a bogyo héja egyre jobban ráncosodik s tartalma összeszárad. A baj a szőlőlevelet nem támadja meg csak a bogyót, a fűrtnyelet és néha a gyenge hajtásokat. Ellene ajánlatos a szőlők rézgáliccal eszközölt permetezése, ugy mint a *peronospora* ellen, csakhogy erősebb t. i. 5—6%-os oldattal.

(Zápor, vizáradás, pusztulás.) Tolcsváról írja levelezőnk: Múlt hó 29-én a délutáni órákban a hutta-komlóka-erdőhorvátii hegyek közt támadt felhőszakadás következtében a Tolcsván keresztül folyó patak esteli 8—9 óra közt kiáradt, a szántóföldeket egészen elöntötte, s magával sodort mindent, ami útjában állott. Amit a filokszerá pusztításai után némi vigasztalásul szántóföldjeinken és kertjeinkben még megkímélt a mostoha időjárás: a búzakereszteket, takarmány-bogyákat, kukoricát és zöldségféléket, most elseperte a rohanó ár. De még ennyi, kiszámíthatatlan nagy zsákmánnyal sem elégedett meg a felbőszült elem. Vad morajlással neki rontott Tolcsva város keleti részének, hol a patics-házakban, kerítésekben, gazdasági épületekben, veteményekben és élelmi cikkekben tetemes kárt okozott. Négy utcát teljesen elöntött. A házak mind vízben állottak, le-rogysással fenyegetvén a bentszoruhtakat. Sok ház összeomlott. Szerencse, hogy emberélet nem esett áldozatul. Az eddig felbecsült kár meghaladja a 10 ezer forintot! Ha ehhez hozzászámítjuk azt a körülményt, hogy a község határában még csak pár évvel ezelőtt is 20 ezer hordó bor termett s az idén már szüretelni való nincs, úgy, hogy a kápas nép már is koldus módon tengeti életét; ha még e nyomoruságos helyzethez hozzávesszük azt a borzasztó csapást, mely az idej aratás elvesztésével érte városunkat: előre látjuk, hogy ősszel a házak üresen maradnak, mint a fecské-fészkek, mert lakóik, akik még a hosszú útra magukban erőt éreznek, felkészülnek s elmennek jobb sorssal biztató hazát keresni. Tolcsva eddig arra volt hívatva, hogy a tűztől, víztől és minden más elemi csapásoktól szenvedőknak segítőkézét nyújtson; a jótékonyosság gyakorlásában példát mutasson. Most ő maga magának eszedezik közsegítésért. Óh! halljátok meg és szánjátok esdő szótát! Kétszer ad, ki a végső szükségben ad.

(Névváltoztatások.) A kir. belügyminister megengedte, hogy Goldstein Ezékiel, mező-laborci lakos, vezetéknévét Gönczi-re — és Waldmann Náthán, s. a. ujhelyi lakos, vezetéknévét Várdira átváltoztathassa.

(Schneider Jakabné) okl. tanítónő, szives tudomására hozza az érdekelte szülőknek, hogy a jövő tanév kezdetével felnőttebb leánygyermekeket polgári vagy felsőleányiskolának megfelelő tárgyakban való oktatásra, valamint német-, francia- és zongoratanításra szivesen elvállal. Vidékiek teljes ellátásban is részesülhetnek. Lakik Kazinczy-utca 518 sz.

(Figyelmeztetés.) Figyelmeztetem mindazokat, kik a nagyváradi m. kir. bábaképző intézetben az 1891. évi téli tanfolyamra magukat állami segedelem mellett felvétetni óhajtják, hogy a m. kir. vallás és közoktatásügyi ministeriumhoz címzett, keresztlevéllel erkőcsi és szegénységű bizonyítványal ellátott folyamodásukat f. hó 15-ig hozzám küldjék be. Nagyváradon, 1891. auguszt. 4. Konrád Márk dr.

(Mulattató fogadás.) Az utóbbi időben egy hét köből álló játék igen gyakran fogadásokra adott alkalmat. Így nem régebén egy asztaltársaság tagjai elveszttek egy fogadást, amenyiben a hét köből álló „Fejtörő”-t 5 perc alatt nem tudták a dobozba visszarakni. A minden „Fejtörő”-höz mellékelte fűzet 176 ábrát tartalmaz, melyek többnyire valóban fejtörést okoznak. A vörös horgony védjeggyel ellátott „Fejtörő” ára 35 kr. és minden nagyobb játékszer-kereskedésben kapható. Mi e rendkívüli mulattató játékot melegen ajánljuk t. olvasóink b. figyelmébe.

Egyesületi és társas élet.

A zemplénvármegyei tanítóegyesület közgyűlése Töke-Terebesen.

Az egyesületi közgyűlés f. hó 4-én az állami iskola egyik termében tartott meg T. Terebesen. Az egyesület 160 tagja közül jelen volt több mint hatvan, közel száz tag távol maradt, mi nagyon sajnálatos dolog a tanügy szempontjából, de ha tekintetbe vesszük, hogy a tanítóegylet ez alkalmából legnagyobb részt még fuvert sem kap a községtől, ha csak nem oly ügybuzgó főszolgabíró járásokból való, mint a varannai — ki a járása területén lakó tanítóknak, támaszkodva az 1872. évi szept. 2-iki ministeri rendeletre és az iskolák leg-többjének tényleg községi létükre, még az ott megszabott rendes napidíját is kiutaltatja a községek pénztárából, — akkor mondom, még örvendetes jen'enségnak mondható.

Vendégekül szerencseltették a tanítók közgyűlését: Ft. Perlsberg Ede rk. esperes plébános, ft. Szaxon József gk. esperes lelkész, t. Marikóssy Pál dr. körorvos, t. Rácz János körjegyző.

sható, a
oldal nyo-
saurtva.

A közgyűlés munkaprogramja ez volt:
 a) A tanítók szolgálati szabályzata: előadó: Fischer Armin. b) Országos állami tanítóképzőbizottság: előadó: Desső Lajos. c) Nyugdíjtörvény-revizio: előadó: Lábos Endre. d) A közigazgatási törvényjavaslatnak a tanügyet érintő pontjai: előadó: Molnár János. e) Az egyesületi alap szabályok módosítása: előadó: Vitt József és egyéb keblü ügyek.

Mindezek felett behatóság eszmecsere folyt, s elvi határozatok hoztak oly célból, hogy azok az orsz. tanítógyűlés végrehajtó bizottságának nagygyűlésén, f. hó 20-án, Budapesten tekintetbe is vétessenek. E célból egyszersmint Desső Lajos kép. igazgató és Seliga Antal elemi isk. igazgató személyében képviselők választották a fenti orsz. gyűlésre.

Megható mozzanata volt a gyűlésnek az, midőn az elnök, Desső Lajos, jelenté, hogy a vármegyei kir. tanfelügyelőtől néh. Vojtkó Károly hrubovai tanító árvája érdekében felhívás érkezett a közgyűléshez, hogy az árva érdekében gyűjtés vagy pénztári kiutalás történék husz ftig oly célból, hogy az orsz. tanítói árvaházba felvétessék, mely husz ftot már a tanfelügyelő sajátjából előlegezte; nehogy a felvételben akadály történhessen időhalasztás miatt, közgyűlésünk a jelenlévő kir. tanfelügyelőt szívből megéljenzte, s a segedelemre vonatkozólag egyhangulag kimondá, hogy azt gyűjtés útján eszközölj, s azonnal meg is tette.

E közben a nemeslelkü tanfelügyelő vázoló az elhunyt öt árvájának sanyaru helyzetét, kik közül talán egy lesz szerencsés ezáltal az árvaház növendékei közé felvétetni.

Egyzére felemelkedik egy a tanítók közül s keresetlen szavakban tudatja, hogy egy másik fia árvát ő fogad örökbe. Lelkes éljenzés hangzott fel a jelenlévők ajkáról, s Litavecs János színyéri állami iskolai tanítónak, mert ő volt nemeslelkü ajánlkozó, jegyzőkönyvünk is köszönet fejeztetett ki nemes elhatározásáért.

Gyűlés után közebére mentek a tagok a vendéglő nagyermebe, hol több hazafias felkösöntő fűszerezte az igen tisztességesen kiállított ebédet.

Végül felhangzott „Te Deum”-ként a Hasádnak rendületlenül, — s kiki sietett a vonathoz.

S evvel így készen is volnék már, ha nem kellene egy kedves kötelességet lerónom a terebesiek egy kiváló tanügybarátja iránt, ki nemcsak a zöld asztalnál hallgatta nagy figyelemmel végig tanácskozásunkat és nemcsak a fehér asztalnál tartott együtt velünk, de végig kalauzolt a grófi park látivalóin és a gyűlés előkészítésében nagy buzgalommal, anyagi áldozatokkal is résztvett. Fogadja azért hálás köszönetünket Marikovszky dr, mert ő volt az udvarias cicerone.

A t. terebesi állami iskolai tanítótestület, ki élén Kurucs Vazuligazgatóval, mindent elkövetett a gyűlés sikere érdekében, valamint óngagsága, az igazgató kedves neje, ki szíves látásával elhalmozott minket, nemkülönben legnagyobb köszönetünkre érdemesek, — s mi soká nem feledjük a terebesi közgyűlést.

Zseltey Bogdán,
 egyesületi főjegyző.

TANÜGY.

Bolondjainkról.

Ha a tisztelt olvasó a címet metaforának véli és mulattató elbeszélést vár: tegye félre e sorokat, mert nagy csalódás éri. Ez, fájdalom, igazi bolondjainkról, a társadalom legszánalomra méltóbbjairól, a hülyékről, tompa- és gyengeelméjűekről fog szólni. És hogy magam is ezeknek a megjelölésére a *bolond* szót használom, csak azért teszem, mivel még sokan a művelt emberek közül sem tudják, hogy ezek bizony nem bolondok, hanem hülyék.

Nem hiszem, hogy volna ember, ki hülyét nem ismrene. Hiszen minden falunak van legalább is egy-egy ilyen Dubija, Matyija, Pityuja, Gyurkója, vagy más hasonló cífranevű hülyéje, ki-ről a környezete csak épen annyit tud, hogy ennek bizony hiányzik egy kereke, — bolond.

Ki nem mulatott még azon, mikor a maga faluja bolondját egy darabka száraz kenyéért megve módjára táncolni, ugrádozni és a legkomikusabb pozitúrába helyezkedni látta? Sajnos, hogy ilyenek látása a nyomorult állapota felett való sajnálkozás helyett, nevető izminkat csiklandozza. Nevetünk, mulatunk rajta, mert a pilanatnyi benyomásnak engedjük át magunkat annélkül, hogy a mély áthatatlan szellemi sötétség, melyben az ilyen szegény leledzik, bennünket gondolkodóba ejtene. Pedig milyen szomorú az ilyennek a sorsa!

Már zsenge korától kezdve folytonosan a véletlenek játéktárgya; felügyelő dadája, sőt számos esetben maguk a szülők sem törődnek vele. Ugy sincs öröme benne. Később az iskola, de még az egész község gunytárgyává lesz és a családban szegényfoltként tekintetik. Élete harmadik szakát koldulással, bolyongással tölti addig, míg el nem pusztul. Természetes halállal csak elvétve mulik ki egy-egy ilyen szerencsétlen; rendszeres megfagyás, éhhalál, vízbeesés vagy tüzbeesés lesz a szomorú végük.

Magyarországon a statisztika szerint 18,658 ilyen szellemi abnormitással bíró egyén van. Ehhez a számhoz nem veendő az elmebetegség különböző más fajai, mint pl. az örültek, a vízfejűek (hidrokeialok) kisfejűek (mikrokefalok) stb. Ide csakis azok tartoznak, kik vagy születésüktől, (mely eset gyakoribb) vagy pedig korai gyermekkoruktól kezdve betegség következtében lettek tompa illetőleg gyengeelméjűek és tes'ileg csakis a bamba arckifejezés árulja el értelmességök alacsony voltát.

A közvélemény általában, de még számos pedagógus is, ezeket nem képesíthető emberi formába bűjtött alakoknak tartja. Ugyáltszik azonban, hogy akik így vélekednek a külföldön manapság már nagy lendületet nyert, u. n. »gyógy-pedagógia«-val vajmi keveset foglalkoztak; mert ellenkező esetben belátnák, hogy ezekkel a szerencsétlenekkel is célszerű ápolás, szoktatás nevelés és oktatás által nagyon is szép eredmény érhető el; főként ha a »gyógy-pedagógia«-t az erre a célra szolgáló és a követelésnek minden tekintetben megfelelő intézetben tervszerűen alkalmazazzák.

Németországban ezidőszert 56 ilyen intézet van, hol mintegy 2000 növendék részesül állandó oktatásban. Általában a művelt világnak majdnem minden államában találunk több-kevesebb ilyen mű intézetet, melyeket részint az állam, részint az egyház, részint pedig magános emberbarátok tartnak fenn.

Nálunk, Magyarországon, ezen a téren még nagyon keveset tettek, s a mit tettek is, még arról sincs minden érdekelten szülőnek tudomása. Pedig hány jómódu szülő van csak vármegyénkben is, ki a legnagyobb áldozatok hozására is kész lenne, ha hülye gyermekét a társadalom hasznavehető polgárává neveltetné.

Szolgálatot vélek az érdekelteknek tenni avval, ha egyet-mást elmondok, amit a hülyék érdekében eddig hazánkban tettek.

Frim dr., az orsz. hülyék intézetének igazgatója, volt az ügy legelső apostola, ki tanulmányútról visszaérkezvén, 1875-ben fáradságot nem ismerő buzgalommal látott hozzá egy ilyen mű intézet szervezéséhez.

Nem lévén céloim az intézet történetét közölni, csak annyit jegyzek itt meg, hogy a magyar hülyék ápoló- és nevelő-intézetét először Rákos-Palotán létesítették, innen 1877-ben Budapestre helyezték át, s itt is csak 1887-ben, boldogult Trefort miniszter sürgetésére, építettek Frim terve szerint, a Krisztina-város legszebb vidékén kizárólag erre az emberbaráti célra szolgáló díszes palotát, melyben ezeknek a szerencsétleneknek még csak igen csekély országos százaléka nyer okszerű nevelést és oktatást.

A ki az intézet ez idejéig vizsgálatán jelen volt, meggyőződhetett arról, hogy a 42 növendék közül a legnagyobb részt, eltekintve attól, hogy szabatosan írni, olvasni, számolni megtanították, különféle mesterségre is képessé tették azáltal, hogy kézimunkákra (az egyszerű »Fröbel«-féle kivarrásoktól) a kefekötésig és szalmafonásig) alkalmasokká képezték. Pedig az intézetbe való lépésükkor, képzetek hiányában, még csak beszélni is alig tudtak.

Ilyen eredmény mindenesetre csak hosszabb idő alatt s a legnagyobb türelem mellett érhető el. De elérhető! S vajjon nem elégséges-e ez arra, hogy a megszorodott szülő szívében gyermeke iránt új kedvet és életerőt ébreszsen?

Más alkalomra tartom fenn az intézet belserveszeteiről, az oktatás módjáról és az egyes növendékekről, a mi semmi esetre sem érdektelen, egyet-mást elmondani. De ezzel, egyelőre, kitűzött céloimnak annyiban eléget tettem, a mennyiben általánosan utaltam arra, hogy nekünk is van egy hülyék elhelyezésére szolgáló intézetünk, mely a versenyt bármely külföldi hasonló intézettel kiállja.

A Frim-féle intézet törekvése fáradságtalanul oda hatni, hogy ezeket a szerencsétleneket, kik legtöbbször atyjuk vétkei miatt bűnhődnek, a társadalomnak visszaadhassa. És ha vármegyénk-ből, (hol elég sajnos minden 1000 lélekre egy-egy ilyen tompa- vagy gyengeelméjű esik) ezek után tudomással bírván az intézet létezéséről, csak egy két gyermek fog is az intézetbe kerülni: az a tudat boldogít, hogy az én közbenjárásom mentette meg őket a társadalom részére.

Erős Antal tanár.

HUMOR.

Apróságok.

Részeg ember: Mit nekem a vagyon! Nálam még a milliomos sem lehet részegebb.

Tanuló: Én az atyám üzletében társ vagyok. Tanár: Hogyan? Hiszen ön orvosnövendék, atyja pedig kereskedő?

Tanuló: Igen is, ő a bevételt — én meg a kiadást képviselem.

Vendég: Korcsmáros! Ennek a hálnak igen rossz íze van.

Korcsmáros: Azért adtam egy porció helyett három — kérem szeretettel. M. D.

HIVATALOS RÉSZ.

290 jk. 91. sz. S.-a. Ujhely város előljáróságától.

Felhívás.

A nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministeriumnak folyó évi július 18-án, 30932 sz. a. kelt kegyes intézvényével a s.-a. ujhelyi 6 osztályu gymnásiumnak főgymnásiummá való fejlesztése engedélyeztetvén, a hetedik osztály már a jövő 1891/92 tanévben megnyitattik.

Midőn ezt örvendetes tudomás vétel végett a város közönségével közöljük, a képviselőtestületnek július 23-án 290. sz. a. kelt határozata következtén tisztelettel van szerencsénk felhívni mindazokat, kik az építkezési költségek fedezéséhez aláírási íveken hozzájárulni szívesek voltak, hogy elvállalt kötelezettségükhöz képest az aláírt összegeket a város házi pénztáránál mielőbb befizetni szíveskedjenek.

S.-a. Ujhely, 1891. augusztus 6-án.

Pataky Miklós,
 városi jegyző.

Ujfalussy Endre,
 városi főbíró.

11329. sz.

Zemplén-vármegye alispánjától.

10 főszolgabíróknak.

Közírré tétel végett tudatom, hogy a N.-Mihály községben uralkodott ragadós száj és körmfajás miatt elrendelt zárlat feloldatván, a f. hó 10. és 11. napjaira eső n.-mihályi országos vásárra hasított körmü és kérőzdő állatok is felhajthatók lesznek.

S. a.-Ujhely, 1891. aug. hó 2. án.

Matolai Etele alispán.

408. sz./rend. 891. S.-a.-Ujhelyi j. főszolgabírájától.

Körözés.

Rácskevei községi illetőségű, ugyanott 1853 évben született, r. kath. vallásu középtermű ke-rek arcu. Megyesi János asztalos segéd, Weisz Bartalan s.-a.-ujhelyi lakos munkaadójától f. hó 2. án, munkakönyve hátrahagyása mellett ismeretlen irányba megszökött, köröztetik.

Urbán Ferenc, tb. főszolgabíró.

1710. sz. I. 91. Szirnai járás főszolgabírájától.

Körövény.

Járásom Sztakcsin községe birájának hozzám tett jelentéséhez képest közhírré teszem, hogy folyó évi augusztus hó 2-án Sztakcsin község határában egy fekete szőrű, rendes szarvu, közép magasságu, körülbelül 6 éves tehén, bitangáságban találtatott s a község birája által őrizet alá vétetett.

Kelt Szinnán. 1881 augusztus hó 7-én.

Kossuth Elek, főszolgabíró.

2831 I. sz. 1891. Homonnai j. főszolgabírájától.

Körözés.

Homonnán f. évi augusztus hó 5-éről 6-ra menő éjjel Chassel Wolf óras és ékszerész üzlet-helyisége feltörtvén, abból a következő tárgyak lopattak el: 25 db. hosszú ezüst óralánc, 6 db. rövid tiszti lánc, 5 db. kétfedelű ezüst remontoir óra, 1 db. kétfedelű arany anker óra, 1 db. egy-fedelű arany női cilinder óra, 1 db. kétfedelű arany női remontoir óra, 1 db. kettős sima fedelű női arany remontoir óra, 1 db. kettős fedelű arany remontoir cylinder óra arany kapocszal, 1 db. Tula anker óra arany szegélylyel üvegfogláló karika nélküli, 2 db. arany anker óra tokkal, 1 doboz 44 arany és 5 gyémánt gyűrűvel, 10 db. ezüst karperec, 3 db. ötvoztott karperec, 15 pár arany fülfüggő, 10 pár arany fülfüggő koral és opal kö-vekkal, 1 db. arany mellű, 24 db. ezüst remontoir zsebóra, 2 pár aranyozott ezüst csemege evő esz-köz, 5 db. aranyozott mokka kanál, 6 db. ezüst kávé kanál, 6 db. ezüst gyűsző, 6 doboz mind-egyikben 6 pár csemege evő eszközzel; összes érték: 1500—1600 ft.

Felkéretnek a hatóságok a nyomozásra, azzal, hogy eredmény esetén alólírott hatóság értesítendő.

Homonnán, 1891. augusztus 6-án.

Haraszthy Miklós, főszolgabíró.

20536., 22816., 27918., 27921., 28102., 28894., 28107/VI. 1891.

Körrendelet.

Zemplénvármegye valamennyi községi előljáróságának.

Dohányjövédéki kihágás miatt a beregszászi kir. törvényszéknek 1450/B. t. ö. 1890 számú jogi erős ítélete folytán elmarasztalt Szabó János nős, cseléd, előbb a S.-a.-Ujhelyhez tartozó Dókus-tanyai, utóbb a Borsi községhez tartozó hg. Windischgrätz tanyai lakos ismeretlen helyre eltávo-zott, — a budapesti kir. itélő táblának 29798/887. B. sz. ítéletével elmarasztalt Schlachta Pál, volt homonna-olykai lakos, ismeretlen helyre eltávo-zott, — italmérsi jövédéki kihágás miatt elítelt Gontko Mihály löcsei illetőségű volt pékinas ismeretlen helyre eltávo-zott, — dohányjövédéki kihágás mi-att elítelt Káli Mátyi martonosi lakos ismeretlen

helyre távozott, — dohányjövédéki kihágás miatt elítélt Farkas János legutóbb pusztaszent-lőrinczi lakos ismeretlen helyre távozott — szeszjövédéki kihágás miatt elítélt Iszlai Ferencz, volt szentgericzei lakos, ismeretlen helyre eltávozott, — dohányjövédéki kihágás miatt elítélt Vastag András, volt kókai lakos, ismeretlen helyre eltávozott.

Utasítatik a cím, hogy nevezett egyéneknek jelenlegi tartózkodási helyét a községben és területén nyomozza és feltalálásuk esetén ide azonnal tegyen jelentést.

M. kir. pénzügyigazgatóság S.-a.-Ujhelyben, 1891. július 31-én.

Beeske, kir. pénzügyigazgató.

(Nyilt-tér)

Szolyva

Legerősebb natrontartalmú savanyúvíz. (84 r. kettő szénasavas natron 10,000 r. vízben), túlságos gyomor-savképződés, gyomorégés és a gyomor számos egyéb bajai ellen.

Kizárólagos szállítók

MATTONI ÉS WILLE, BUDAPEST.

A szerkesztő postája.

Keuyér és szerelem. Jól van kigondolva, de a benne csak úgy hemzsegő „sasztos mondások” miatt lapunk nem hozhatja.

W. Zs. dr. úrnak N.-Mihály. Ha ön „skibuvóra” magyarázza: ám tessék! Kéziratát postára adtuk.

Sz. G. úrnak Sz.-ly. A beküldött *Meghívás* nekünk nem kinevetni való *kurjölum*. Az a kisközségi bír., ki csak vasár- és ünnepnapokon szokott nadrágban járni, szinte „úri stílus”-ban fogalmazta meg gondolatát, mikor a *Meghívás*-ban így szólott: „Tekintetes testületi tagok levelém vétele után *azonnall órákban* tisztelettel meghívom stb.”

Felelős szerkesztő:

DONGÓ GY. GÉZA.

Főmunkatárs: **KAPAS AURÉL.**

Kiadótulajdonos: **ÖZV. BORUTH ELEMÉRNÉ**

HIRDETÉSEK.

Az „Eperjesi Népbank” kályhagyára

kályháink szépségével és kitűnő minőségével nemcsak a nagyérdemű vevő közönség tetszését és meglepődését megnyerni szerencsés volt, hanem a kereskedelmi m. kir. minister ur *őexcellenciája* is, a birtokunkban lévő kegyes leiratának tanúsága szerint, kályhagyárunk létesítéséről örömmel vett tudomást és azt gyártmányai alapján, a maga nemében elsőrangú vállalatnak minősítette.

Miért is igen jó minőségű és izlésteljes kivitelű

finom cserépkályháinak

nagy választékát és készletét a t. cz. közönségnek megvételre ajánlja.

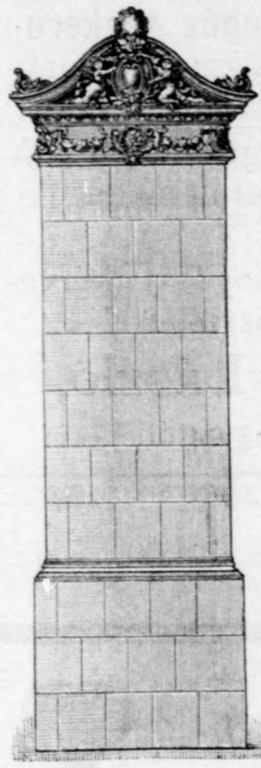
A minták megtekinthetők, az árjegyzékek kaphatók és a megrendelések tehetőek S.-a.-Ujhelyben

Behyna Testvérek czégnél

vagy Eperjesen a tulajdonos

Eperjesi Népbanknál.

Épület-tégla és cserép eladás.

Tüzifa eladás.

Az alóliert erdészeti hivatal közhírré teszi, miszerint a n.-toronyai uradalmi erdőben f. hó 12-étől fogva minden héten szerdai napokon délelőtt 9 óráig alant jegyzett faminőségek fognak eladani. A czédulák az erdészeti hivatalnál N.-Toronyán válthatók.

Faarak:

- 1 méter öl hasábfa . . . 6 frt 50 kr.
- 1 „ cserfa . . . 6 frt — kr.
- 1 „ galyfa . . . 4 frt 80 kr.
- 1 „ rügyfa 1 szekér — frt 70 kr.

Ugyancsak a Borsi uradalmi erdőben szintén szerdai napokon délutáni órákban. A czédulák borsii gazdasági hivatalban kaphatók, és pedig:

- 1 méter öl I hasábfa . . . 8 frt — kr.
- 1 „ II „ . . . 7 frt — kr.
- 1 „ galyfa . . . 5 frt — kr.

Winter Camillo,

urad. erdész.

3143. ki. 1891.

Hirdetmény.

Zemplén vármegye tek. alispánjának f. évi július 29-éről 13452. szám alatt kelt határozata folytán közhírré tétetik, miszerint a marhahus ára a legközelebbi 3 havi időtartamára kilogrammonként 42, azaz negyvenkettő krajcárban állapítottat meg.

Folyó 1891. évi augusztus hó 6-ik napjától kezdve tehát a marhahus magasabb áron el nem árusítható.

Marhahus alatt az egyvesnél idősebb marhák husa értetik, ennél fogva az árszabályozás a borju- és sertéshusra nem vonatkozik.

A kóser hus árát ez árszabályozás nem érinti.

S.-a.-Ujhelyben, 1891. augusztus 5-én.

Ujfalussy Endre,
főbíró.

TK. 1851. szám

1891.

Arverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Szatmári Józsefné szül. Gyana Julianna és Bartus Józsefné szül. Gyana Erzsébet végrehajtották Gyana János végrehajtást szenvedő elleni 50 ft 13 1/2 kr. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. bíróság) területén lévő Petrahó, illetve Sárospatak község határában fekvő, a petrahói 97. sz. tjkvben Gyana János végrehajtást szenvedett, továbbá Gyana István és Gyana Erzsébet nagy, és Gyana Julianna kiskoru tulajdonos társak nevére írott s. az 1881. LX. t. cz. 156. §-a d), illetve a) pontjai értelmében egészen árverés alá bocsájtandó I. 106. hrsz. belhely, 95. öi. sz. házra 192 ftban és ugyanezen tjkvben most nevezettek nevére álló 1227. hrsz. rétre 33 ftban, az ugyanottani 231. sz. tjkvben I. 166. 182. 227. (820, 823, 835.) 856, 899, 1204, 1207, (1020—6, 1030—4) 1027, 1028, 1029, 1210, (1211—12) hrsz. alatt foglalt közös legelőből, B) 151—154. sorsz. a Gyana János végrehajtást szenvedett, továbbá Gyana István és Gyana Erzsébet nagy és Gyana Julianna kiskoru tulajdonos társakat illető s. egészen árverés alá bocsájtandó 2/344-ed részre 16 ftban, — az ugyanottani 232. sz. tjkvben I. (1181—2, 1184—1191) hrsz. a foglalt közös erdőből, B) 151—154. sorsz. a Gyana János végrehajtást szenvedett, továbbá Gyana István és Gyana Erzsébet nagy- és Gyana Julianna kiskoru tulajdonos társakat illető s. szintén egészen árverés alá bocsájtandó + (1482—1483.) hrsz. szőlőre 118 ftban ezennel megállapított kikiáltási árakban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1891. évi augusztus hó 27-ikén d. e. 10 órakor Petrahón a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfogadható.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 100/0-át, vagyis 19 forint 20 krt, 3 forint 30 krt, 1 forint 60 krt, 1 frt 60 krt és 11 frt 80 kr. készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42. §-ban jelzett árfolyammal szám. 1881. és az nov. 1-én 3333. sz. a kelt igazságügy. rend. 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a kir. trvszék, mint tkvi hatóságnál S.-a.-Ujhelyben, 1891. évi május hó 27-ik napján.

Képes Gyula, kir. trvszi bíró.

Két darab „pinzgau“-i tenyész-bika egyik 3 éves, másik egy éves a nagy-kázméri uradalomnál eladó.

Orosz Péter,

uradalmi tiszt.

Ik. 965/1891. sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A király-helmeczi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy ifj. Dobos József leleszi lakos végrehajtották k. Király Erzsébet gyámja ifj. Király Jánosné szül. Toronyai Zsuzsanna, Király Julianna fér. Csákö Mihályné, Király Rozália férj. Kertész Jánosné és kiskoru Király József gondnoka Csákö Mihály s.-a.-ujhelyi lakosok végrehajtást szenvedtek elleni 65 ft tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a király-helmeczi kir. járásbíró) területén lévő Lelesz község határában fekvő a leleszi 20. sz. tjkvben A. I. 9—12. sorsz. 589—594., 1823—1824., 2448—2449., 3062—3063. hr. számok alatt felvett ingatlanokból végrehajtást szenvedettek nevére álló részekre az árverést 339 ftban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1891. évi augusztus hó 21-ik napján d. e. 9 órakor Lelesz község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladható fognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 100/0-át, vagyis 33 ft 90 krt készpénzben, vagy az 1881-ik LX-ik törvénycikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Királyhelmeczen, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1891. évi május 27-én.

Dr. Pap, kir. aljbíró.

Tk. 1311. sz. 1891.

Arverési hirdetményi kivonat.

A gálszécsi kir. járásbíró, mint telekkvi hatóság közhírré teszi, hogy Ecsedy László végrehajtották Siket György és neje szül. Hornyák Anna végrehajtást szenvedő elleni 800 ft tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-ujhelyi kir. törvényszék (a gálszécsi kir. járásbíró) területén lévő, Egres község határában fekvő az egresi 64. sz. tjkvben A. I. 1—3. sorsz. a felvett ingatlanokból Siket György és neje Hornyák Annát illető birtokjuttaléka az árverést 314 ftban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1891. évi augusztus hó 26-ik napján délelőtti 9 órakor Egres község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladható fognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 100/0-át, vagyis 31 ft 14 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. törvénycikk 42. §-ban jelzett árfolyammal és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gálszécsen, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1891. évi június hó 12-ik napján.

Nádas, kir. aljbíró.

Richter-féle

Fejettörő

Legujabb türelmi játék.
176 feladat.

Nagyon érdekes és nagyon mulatságos.

Ára 85 kr.; minden játékter kereskedésben kapható.

Kövésbé értékes utánzásoktól óvjunk magunkat és csakis oly skatulyákat fogadjunk el, melyeken a gyári jel a „veres Horgony” van.

KOTZÓ PÁL

Budapest, VIII. Üllői-ut 18. szám.

Ajánl:

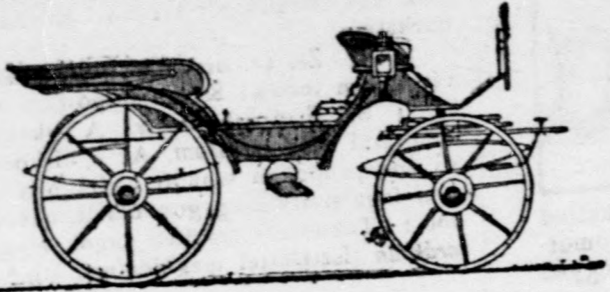
Brantfordi önműködő kévekötő aratógépeket, legujabb és legegyszerűbb szerkezet, acéllárvánnyal; előnyei: a legnagyobb szilárdság és egyszerűség, a legnagyobb arató és a legalacsonyabb vágó képeség, a legkönnyebb járás és a legegyszerűbb csomókötés.

Compound gőzmozgonyokat, 40% tüzelőanyag megtakarítással. Gőzmozgonyokat, faszén és szalmafüstre, 2 1/2—30 lóerejéig.

Sinos gözcséplőket, legujabb szerkezet, 4-szer fordítható sinekkel, rendkívül hosszú, tehát toldást nem igénylő szalmarázokkal.

Szöges gözcséplőket, 3—4 lóerejű kettős tisztító szerkezettel, árpahéjazóval és választó hengerrel. — Továbbá mindenféle járgány cséplőket, vetőgépeket és egyéb gazdasági gépeket. **Olecs árak. Kedvező fizetési feltételek.**

6—8

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy S.-a.-Ujhelyben a Rákóczi-utcában lévő

kocsigyártó műhelyemben

készletben levő mindenféle kocsikat nagy választékban és a gazdálkodáshoz szükséges könnyű és nehéz szekereket, valamint az ugynevezett amerikai kocsikat a legjutányosabb árak mellett árusítom. Viselt kocsikat becserelek.

Megrendeléseket és javításokat a legrövidebb idő alatt pontosan teljesítek és üzletemből kikerült munkákért kezesseget vállalok.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradtam

Kótits László,
kocsi-gyártó.

5-10

A fővárosba felránduló földieimnek
legolcsóbb bevásárlási forrásul ajánlom

Váci-körút 4. szám alatt lévő
ujonnan megnyitott és jól berendezett dús raktáramat
honi és belföldi gyártmányú

arany-, ezüst-ékszer és órákban

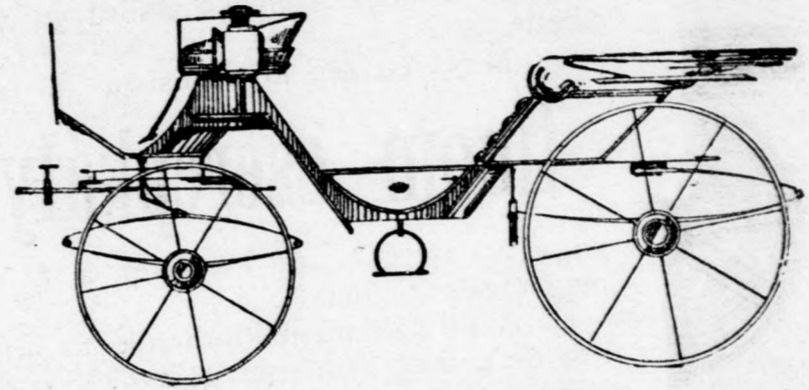
valamint e szakba vágó javítások
lelkiismeretes és a legolcsóbb árban elkészítését.

Legújabb sétatokok finom ezüst fogantyúval 5 frttól 20 frtig,
Vidéki megrendeléseket a legnagyobb pontossággal eszközölök.

Szülővárosom és vármegyém n. é. közönségének becses pártfogásáért esd

SCHWARZ H. ARMIN,

Órás és ékszerész
Budapest, Váci-körút 4. szám.

HIRDETMENY.

Alulírott van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy S.-a.-Ujhelyben, Kossuth-utca 188. szám alatt lévő

kocsi gyártó műhelyemben

készletben levő mindennemű kocsikat és a gazdálkodáshoz szükséges könnyű és nehezebb szekereket, valamint könnyű magyar és lengyel formájú homokfutó szekereket különféle kivitelben és leszállított áron adok el.

Megrendeléseket és javításokat a legrövidebb idő alatt pontosan teljesítek és üzletemből kikerült munkákért felelősséget vállalok.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam

Kulits János,
kocsi gyártó.

14-

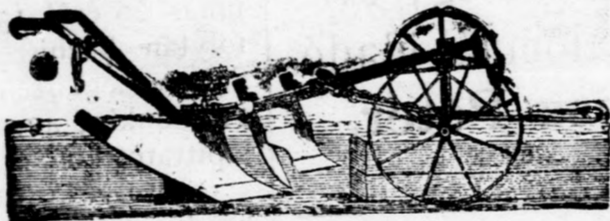

Szállítható
mezei
vasutakat

gazdasági erdészeti és ipari célokra legjobb
kivitelben jutányos árakon, továbbá:

SCHLICK-féle mélyítő-

és
egyetemes acél-ekéket

(SACK-rend szer)

5-10 jelentékeny leszállított árak mellett szállít a

SCHLICK-féle vasöntőde és gépgyár
BUDAPESTEN.

Orvosi bizonylatok

"MARGIT"

gyógyforrásról

"MAGYAR SELTERS"

Előnyös tulajdonságai valamennyi szikleges vizek között, — vegyi alkotásának szerencsés összetétele kevés szabad szénas, de gazdag, félig kötött szénas tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásának találtam a légutak és gyomorhártyáinak hurutos bántalmainál. A Seltersi-utcai, Vichy-stb. vizektől különbözőbb csekélyebb szabad szénas tartalmánál fogva azért vérezsek lehetőségénél, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szénas-vány-dusabb vizek fölött előnyvel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár a Rókus-kórház igazgatója: Kiválóan jó hatásának bizonyult a légző-, emésztő- és vizezőszervek hurutos bántalmainál olyannyira, hogy jelenleg rókonalaknál más ásványvíz kórházunkban sőt rendeltek, — csekély szabad szénas tartalmánál fogva oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a seltersi, giesshübli, gleichenbergi vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyetemi tanár: Torok-, gége-, légső-tást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával rokon természetű gyomorjól volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár: Gége-, tüdő-, gyomor-, vizezőszervek idült hurutját szintnyó a zlatja.

Ez időszert Európá legelső s leglátogatottabb tudóbe-
tegek klimatikus gyógyintézete:

GÖRBERSDORF

a „Margit“-forrás gyógyhatásáról: — Sokoldalú legkedvezőbb eredmények alapján, melyeket én gyógyintézetemben a „Mar-

mint a seltersi, gleichenbergi, giesshübli. Előnye, hogy a betegek élvezettel iszák a hogy sem bevéve, sem belelegezve, a fejben vagy tüdőben nem okoz semmi vértörődést.

Dr. Kéty Lároly egyet. tanár: Légző-, emésztő-szervek, hurutos bántalmainál jó eredménnyel alkalmaztam, seltersi-, gleichenbergi-, Giesshübli vizek fölött kisebb szénas tartalmánál fogva előnyvel bír.

Dr. Barbás József Rókus- kórházi főorvos: Légső-, emésztő- és vizező-szervek hurutos bántalmainál bátran versenyez a külföldi szikleges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyetemi tanár, udvari tanácsos. Légső-, emésztő-szervek idült hurutjainál tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a seltersi-, giesshübli- és Vichy-vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos: Összetétele és kellemes ízénél fogva ajánlható a légző- és emésztő-szervek kórállapotainál.

„Margit“-forrás gyógyvizet alkalmazása által a légutak idült hurutos bántalmainál tapasztaltam, hivatva érzem magamat ezen betegem által kevesen fogyasztott és jól tűrt gyógyvizet a leg sürgetőbbben ajánlani.

Görbersdorf, 1879. márczius 18-án.
Dr. R. mpler Tótor.

"MARGIT" borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

cs. és kir. és szerb kir.
udv. ásványvíz-szállí-
tónál, Budapest, Er-
zsébet-tér 8. sz.

Ugyisletén kapható mind a gy. szertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Árlejtési hirdetmény.

A sárospataki ev. ref. főiskolában fenálló tápintézet részére szükséges élelmi szerek (kenyér, zsemlye, hus, főzelék) és másnemű anyagok (pl. petroleum) beszerzése a jövő iskolai évre is árlejtés útján fog kiadatni, és pedig aug. 16-án d. u. 3 órákor az intézet pénztári helyiségében, a mikorra és hová az ajánlkozók meghívotnak. Addig is bővebb felvilágosítással szívesen szolgál és zárt ajánlatokat elfogad Sárospatakon

a gazdasági választmány
elnöke.

2 - 2

Tk. 602. 604/891. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbírósa, mint tealkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Várady József és társai végrehajtónak Bodnár Lajos és neje végrehajtást szenvedő elleni 14 frt 55 krt és 30 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. tvszék, (a tokaji kir. járásbírósa) területén lévő Vámos-Ujfalu községében fekvő a vámos-ujfalusi 37. sz. tjkvben A I. 1-5 sor, 80, 330, 170, 290 és 288 hr. sz. alatt Bodnár Lajos és neje szül. Szikszai Julianna tulajdonul írott ingatlanokra az árverést 716 fiban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi augusztus hó 25-ik napján délelőtti 9 órákor Vámos-Ujfalu község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladtni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10⁰/₁₀₀-át vagyis 71 forint 60 krajczárt készpénzben vagy az 1881. LX-ik törvényezikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügymin. rendelet 8. §-ában kijelölt ovdékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tokajban, a kir. járásbírósa, mint tkvi hatóságnál 1891. évi márczius hó 16-án.

Láczy, kir. járásbíró.